

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΜΑΣ, ΚΑΙ ΜΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν κείμενο αποτελεί το αποτέλεσμα μίας σειράς εσωτερικών διαδικασιών της συνέλευσής μας, που αφετηρία τους ήταν η γνωστοποίηση παραβιαστικών συμπεριφορών μέλους μας σε τρεις διαφορετικές γυναίκες κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους. Πρώτα και κύρια, αποτελεί μια απαραίτητη - αν και αργοπορημένη - «δημόσια» απολογία, τόσο για την ίδια την παραβίαση όσο και για τη μετέπειτα συλλογική μας διαχείριση, προς τις γυναίκες που τη δέχτηκαν. Και δευτερευόντως, αποτελεί τη γραπτή αποτύπωση της συλλογικής μας προσπάθειας να αποδομήσουμε την παραβιαστική συμπεριφορά του μέλους της συνέλευσής μας, όσο και να απολογήσουμε τη δική μας διαχείριση από τη στιγμή που μάς έγιναν γνωστά τα περιστατικά σε ατομικό επίπεδο, μέχρι να ανοίξει με συλλογικούς όρους στη συνέλευση του Πέλοτο.

Από τη στιγμή που γνωστοποιήθηκαν στο συλλογικό σώμα οι παραβιαστικές συμπεριφορές του μέλους μας, αποφασίσαμε να θέσουμε τη συλλογικότητα σε αναστολή λειτουργίας για όσο χρόνο χρειαστούμε για να διαχειριστούμε το ζήτημα. Εδώ να σημειώσουμε πως προηγήθηκαν ορισμένες διαδικασίες της γυναικείας ομάδας του Πέλοτο, προτού το ζήτημα συζητηθεί σε ολομελειακή συνέλευση, ώστε να μην διαμεσολαβηθεί ο λόγος μας από αντρικές φωνές. Ενώ, λοιπόν, το κείμενο αυτό αποτελεί προϊόν συλλογικών διαδικασιών, έχει γραφτεί για τους ίδιους λόγους από τη γυναικεία ομάδα.

Από τον ορισμό της παραβίασης και τον σεβασμό στα προσωπικά όρια, στα ζητήματα και τα ερωτήματα- προβληματικές που ανακύπτουν όταν καλούμαστε να διαχειριστούμε αντίστοιχα περιστατικά (είτε είναι στους κόλπους μας, είτε όχι), μέχρι την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου θύτη - μέλους της συνέλευσης, η συζήτηση άγγιξε ένα μεγάλο φάσμα των καθημερινών εκφάνσεων της πατριαρχίας. Με δεδομένο, λοιπόν, το εύρος των θεμάτων πάνω στα οποία προβληματιστήκαμε, το κείμενο αυτό δεν έχει μια ενιαία μορφή, αλλά δομήθηκε γύρω από κάποιους κύριους άξονες ακολουθώντας την πορεία των διαδικασιών μας.

Ελπίζουμε, ακόμα και μέσα από τα λάθη μας, επιλέγοντας, έστω και καθυστερημένα, τον δρόμο της ειλικρίνειας και της διαφάνειας, να προσθέσουμε ένα ακόμα λιθαράκι στον αγώνα για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και να βοηθήσουμε ώστε οι χώροι μας (οι πολιτικές μας διαδικασίες, οι δράσεις μας και οι δομές του ανταγωνιστικού κινήματος) να είναι χώροι ασφάλειας και άνεσης.

ΕΝΑ ΣΥΝΤΟΜΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

Το ζήτημα αφορά τρία περιστατικά σεξουαλικοποιημένης έμφυλης βίας, δηλαδή παραβίασης των (σωματικών) ορίων και επιθυμιών τριών διαφορετικών γυναικών κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου από μέλος της συνέλευσής μας. Η κοινοποίηση των παραβιάσεων έγινε πρώτα στον θύτη από τις ίδιες, ατομικά και σε ιδιωτικό χρόνο και χώρο η κάθε μία, θέτοντάς του κάποιους ελάχιστους όρους ασφάλειας και με την προτροπή να θέσει το ζήτημα συλλογικά ο ίδιος εφόσον πρόκειται για πολιτικά οργανωμένο υποκείμενο.

Παρόλα αυτά, η γνωστοποίηση των περιστατικών δεν έλαβε χώρα την ίδια χρονική στιγμή για όλα τα μέλη της συνέλευσης, ούτε και έγινε πλήρης αναφορά στην ολότητα των περιστατικών ακόμα και στα άτομα που γνώριζαν ένα τουλάχιστον εκ των τριών περιστατικών. Η ενημέρωση έγινε είτε από τις ίδιες τις γυναίκες που δέχτηκαν την έμφυλη βία απευθείας σε κάποια άτομα της συνέλευσης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων, είτε από τον ίδιο τον θύτη μεμονωμένα και επιλεκτικά σε κάποια από τα υπόλοιπα άτομα, αποκρύπτοντας μέρος των γεγονότων ή και ολόκληρων περιστατικών. Υπήρχαν και μέλη που δεν γνώριζαν τίποτα μέχρι το ζήτημα να τεθεί επίσημα σε διαδικασία όχι από τον ίδιο τον παραβιαστή, αλλά από μέλη της συνέλευσης που γνώριζαν και τις τρεις περιπτώσεις.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ

Εξαρχής είδαμε την ανάγκη να ορίσουμε την παραβίαση, ακόμα και αν «θεωρείται κοινός τόπος», ώστε να υπενθυμίσουμε από τη μία τα αυτονόητα, αλλά και για να διακρίνουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περίπτωσης. Ως παραβιαστική αντιλαμβανόμαστε κάθε συμπεριφορά που ξεπερνά και παραβιάζει τα προσωπικά όρια ενός ατόμου, χωρίς να απαιτείται κάποια περαιτέρω απόδειξη. Τα όρια ενός ατόμου αντιλαμβανόμαστε πως είναι πλήρως εξατομικευμένα, άρα δεν είναι καθολικά για όλες/ους και δεν μπορούμε να θεωρούμε τίποτα δεδομένο. Είναι επίσης ρευστά, δηλαδή μπορεί να αλλάζουν στο χρόνο, να μεταβάλλονται ανάλογα με το άτομο που τα προσεγγίζει και να ξανατίθενται από την αρχή. Τέλος, δηλώνονται και χαράσσονται με διάφορους τρόπους λεκτικής ή μη επικοινωνίας (τόνος φωνής, χειρονομίες, στάση του σώματος, έκφραση του προσώπου κ.α.).

Τα όριά μας, ειδικά των θηλυκοτήτων, παραβιάζονται διαρκώς, και μάλιστα από πολύ νωρίς στη ζωή μας. Από τη μία η αντικειμενοποίηση των σωμάτων μας σε μια πατριαρχικά δομημένη κοινωνία στρώνει το έδαφος για το μεγάλο φάσμα των παραβιαστικών συμπεριφορών, και από την άλλη η ίδια η δική μας γαλούχηση κανονικοποιεί κάποιες από αυτές, ξεχειλώνοντας τα όριά μας. Οι ρίζες βρίσκονται στους πολύ συγκεκριμένους ρόλους που αποδίδει και επιβάλλει η πατριαρχία με βάση το κοινωνικά κατασκευασμένο δίπολο «άντρας - γυναίκα», και στην de facto θέση ισχύος που εξασφαλίζει για τον άντρα.

Ο ρόλος της γυναίκας κυμαίνεται από μηχανή αναπαραγωγής μέχρι σεξουαλικό αντικείμενο ικανοποίησης των ανδρικών ορέξεων, είτε οπτικά είτε σωματικά. Η διεκδίκηση του γυναικείου σώματος με πίεση, επιμονή και ενίοτε εξαναγκασμό συνιστά την εκπλήρωση του ανδρικού ρόλου. Σε αυτό το πλαίσιο, το επίμονο και επιθετικό φλερτ κανονικοποιείται από το σύνολο της κοινωνίας, χωρίς να έχουμε καταφέρει ακόμα να ξεμπερδέψουμε από τέτοιες αντιλήψεις, ούτε στους δικούς μας χώρους. Η συναίνεση καταλήγει να είναι παράγοντας που δεν συνυπολογίζεται στις σεξουαλικές σχέσεις, ή τουλάχιστον δίνεται το περιθώριο μιας ευρείας γκρίζας ζώνης όπου τα όρια φλερτ και παραβίασης μοιάζουν θολά. Όχι επειδή δεν υπάρχει και δεν τίθεται ένα ξεκάθαρο όριο, αλλά ακριβώς επειδή έχουμε συνηθίσει και κανονικοποιήσει να βιώνουμε τη συνεχή παραβίαση των ορίων μας, στις δικιές μας σχέσεις, αλλά και σε κάθε σχέση γύρω μας, χωρίς να αποδίδεται ύστερα ο χαρακτηρισμός και η βαρύτητα της παραβίασης.

Όσο και να κατανοούμε τους τρόπους που η πατριαρχία καθορίζει το πώς σχετιζόμαστε μεταξύ μας, η απόληση των πατριαρχικών μας καταλοίπων δεν παύει να είναι ένα διαρκές επίδικο. Αυτό αντικατοπτρίζεται και μέσα στους κόλπους του κινήματος, όπου ο αντιπατριαρχικός αγώνας έχει κερδίσει μεν κάποιον χώρο, αλλά ακόμα φαίνεται μεγάλη η

απόσταση ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη. Από τις άτυπες ιεραρχίες που μπορεί να συντηρούνται και τις υποβόσκουσες σεξιστικές αντιλήψεις, μέχρι τα περιστατικά παρενοχλήσεων, καθημερινά παλεύουμε να υπενθυμίζουμε τα αυτονόητα, ακόμα και στους συντρόφους μας.

Ένα περιστατικό παραβίασης, το οποίο γνωστοποιείται, θεωρούμε αυτομάτως ότι είναι ζήτημα κοινωνικό/πολιτικό παρά ατομικό/προσωπικό, καθώς έχει τις ρίζες του στην πατριαρχική οργάνωση της κοινωνίας. Έτσι και η διαχείρισή του οφείλει να είναι συλλογική και πολιτική. Εξετάζοντας την κάθε περίπτωση παραβιαστικής συμπεριφοράς, διακρίνουμε τα ιδιαίτερα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά της καθεμιάς, δηλαδή παράγοντες όπως η επαναληψιμότητα, η επικινδυνότητα, οι επιθυμίες των ατόμων που υπέστησαν την παραβίαση, τα οποία και λαμβάνονται υπόψη στην πολιτική ανάλυση αλλά και στην λήψη της όποιας απόφασης. Η διαδικασία αυτή δε θίγει την υπόσταση και το βάρος της παραβίασης, αλλά στοχεύει στην εύρεση εργαλείων διαχείρισης των υποκειμένων που εμπλέκονται: Την εξασφάλιση ασφάλειας και φροντίδας όσων βίωσαν την παραβίαση, τη διαχείριση ή/και την επανένταξη του θύτη, και την πρόληψη και διαπαιδαγώγηση σχετικά με τέτοιες συμπεριφορές εντός του κοινωνικού συνόλου.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΘΥΤΗ - ΜΕΛΟΣ

Η κριτική που έγινε δεν περιορίζεται μόνο στις ίδιες τις παραβιαστικές πράξεις του αλλά και στη συλλογική αποτυχία της συνέλευσής μας ως προς τη διαμόρφωσή του και την απαλλαγή του από εξουσιαστικές σχέσεις. Επεκτείνεται και στο σύνολο της μετέπειτα στάσης και διαχείρισης που επέλεξε να ακολουθήσει. Αυτοί είναι οι δύο βασικοί άξονες που θα αναλυθούν παρακάτω. Παρά την αρχική πλήρη αποδοχή των πράξεων του, καθώς και τη φύση αυτών, φάνηκε σύντομα να μετατοπίζει την προσοχή του στο προσωπικό του συμφέρον υποτιμώντας έμμεσα με αυτήν του τη στάση τα περιστατικά. Συγκεκριμένα, φάνηκε να αναζητά τους τρόπους που θα εξασφαλιστεί μια γρήγορη και «αναίμακτη» λύση στο ζήτημα, με το λιγότερο δυνατό κόστος για τον ίδιο.

Χαρακτηριστική ήταν η αυτό-θυματοποίηση του και η διαρκής ενασχόλησή του με το ενδεχόμενο μιας καταγγελίας και με τις όποιες κοινωνικές συνέπειες αυτή συνεπάγεται. Στην προσπάθεια αυτή, αναζήτησε και επιδίωξε, μέσω πίεσης, τη «συμφιλίωση» με τις ίδιες τις γυναίκες στις οποίες είχε ασκήσει έμφυλη βία, αγνοώντας τους ελάχιστους όρους που είχαν θέσει αυτές μετά το άνοιγμα του ζητήματος και παραβιάζοντας για άλλη μια φορά τα όριά τους. Η παραβίαση αυτή δεν είχε τα ίδια ποιοτικά χαρακτηριστικά ούτε τα κίνητρα των αρχικών σεξουαλικοποιημένων παραβιάσεων, ήταν ενδεικτική όμως όσον αφορά τις προτεραιότητες που έθεσε σε σχέση με τη διαχείρισή τους. Η ανάγκη να επισφραγίσει, μέσω των γυναικών, ότι το θέμα της παραβίασης είναι λήξαν μπήκε πάνω από την αίσθηση ασφάλειας και άνεσης που αυτές επιζητούσαν. Σε αυτό προστίθεται και η διαλείπουσα κοινωνική του παρουσία σε κοινωνικά και πολιτισμικά δρώμενα του χώρου.

Η συμπεριφορά αυτή καταδεικνύει για αρχή την αναισθησία απέναντι στην πολύ απλή και ανθρώπινη ανάγκη για την απαραίτητη χωρική και χρονική απόσταση μετά από ένα, όποιου βαθμού, παραβιαστικό γεγονός. Ταυτόχρονα, όμως, βλέπουμε για άλλη μια φορά την επιβολή των δικών του αναγκών, των ανδρικών αναγκών, πάνω σε αυτές των γυναικών. Κάτι που επεκτάθηκε συνολικά στον τρόπο που άνοιξε το θέμα στον περίγυρό του, θυματοποιώντας τον εαυτό του και βάζοντας στο επίκεντρο τις προσωπικές του ανησυχίες και το ανδρικό βίωμα, ακυρώνοντας ουσιαστικά το γυναικείο. Δεν απέτυχε, απλά, να

σεβαστεί τα όρια και τις ανάγκες τους, αλλά έχτισε κοινωνικά ένα τέτοιο αφήγημα γύρω από τον εαυτό του που λίγο πολύ τους έριχνε την ευθύνη για τη δυσφορία της κοινωνικής του απομόνωσης. Μέσα σε αυτή την απόλυτη διαστρέβλωση της πραγματικότητας, ζήτησε από τις ίδιες τις γυναίκες που υπέστησαν την παραβίαση να επωμιστούν την ευθύνη της έμφυλης διαπαιδαγώγησής του παραβιαστή τους. Πέρα από την πλήρη έλλειψη ενσυναίσθησης, βλέπουμε πώς θεωρείται δεδομένο πως όλη η συναισθηματική δουλειά και ο ψυχικός φόρτος μιας τέτοιας διαδικασίας δεν είναι συλλογική ευθύνη, αλλά θα πρέπει να επιμεριστεί και πάλι στις γυναίκες - φροντίστριες, και μάλιστα στις ίδιες γυναίκες που είχε ασκήσει έμφυλη βία.

Στο μεγάλο διάστημα που ακολούθησε μετά την αρχική κοινοποίηση του θέματος από πλευράς των γυναικών, ο παραβιαστής επέλεξε να το ανοίξει σταδιακά σε ορισμένα μόνο άτομα, αποσιωπώντας μέρος των παραβιαστικών πράξεων και παρουσιάζοντας μόνο εκείνες τις όψεις των γεγονότων που τον βοηθούσαν στη δόμηση του δικού του αφηγήματος. Πέρα από έναν βαθμό μεθοδικότητας που αναδεικνύει κάτι τέτοιο, αποτελεί ουσιαστικά επιλογή του ατομικού δρόμου διαχείρισης έναντι, και σε βάρος, του συλλογικού. Ανέβαλε την στιγμή που θα του ασκούσαν η συλλογική κριτική της συνέλευσης και οι όποιες μετέπειτα αποφάσεις, επιβάλλοντας τελικά τις μεθόδους διαχείρισης που ο ίδιος έκρινε ότι άρμοζαν, με τις γνωστές συνέπειες στις γυναίκες των οποίων τα όρια παραβίασε. Μάλιστα, επιτέθηκε λεκτικά σε μέλος της συνέλευσης που πρώτο του άσκησε κριτική και τέθηκε ξεκάθαρα απέναντί του.

Στην ενότητα αυτή, οφείλει να προστεθεί και ο απολογισμός της στάσης του παραβιαστή κατά το χρονικό διάστημα που ακολούθησε της κοινοποίησης των παραβιαστικών πράξεων στο σύνολο της συνέλευσης. Μετά το καθυστερημένο άνοιγμα του ζητήματος σε ολομελειακή συνέλευση, ξεκίνησαν οι διαδικασίες όπου προέκυψαν τα βασικά σημεία κριτικής που τονίστηκαν παραπάνω (αυτό-θυματοποίηση, επιβολή ανδρικών αναγκών, διάσωση υπόληψης, επιλογή ατομικού δρόμου σε βάρος του συλλογικού), καθώς και μια περίοδος άτυπης επιτήρησης του θύτη. Μετά την πρώτη αποτύπωση των θέσεων αυτών, ακολούθησε κοινή διαδικασία με τον θύτη. Σε αυτή την περίοδο παρατηρήθηκε και αξιολογήθηκε η στάση του και με βάση τα αναλυτικά εργαλεία των διαδικασιών προέκυψαν περαιτέρω συμπεράσματα, που έπαιξαν τελικά κομβικό ρόλο στην λήψη της απόφασης για τη διαχείριση του.

Ένα πρώτο σημείο στο οποίο αξίζει να σταθούμε είναι η εκ νέου παραβίαση των ορίων της μίας εκ των γυναικών που υπέστησαν την παραβίαση, με απόπειρα επαναπροσέγγισής της σε μία ακόμη προσπάθεια του να διαχειριστεί το ζήτημα ατομικά, παρά τους ξεκάθαρους όρους που είχαν τεθεί από την ίδια για μη επαφή οποιουδήποτε είδους και την έναρξη των συλλογικών διαδικασιών διαχείρισης των παραβιαστικών του πράξεων. Το γεγονός αυτό αξιολογείται με διαφορετική βαρύτητα σε ένα χρονικό διάστημα υποτιθέμενης αυτοκριτικής, ενδοσκόπησης και συλλογικής επιτήρησης, καθώς αποτελεί συνέχεια και συνειδητή επιλογή του ατομικού τρόπου διαχείρισης περιστατικών έμφυλης βίας επικυρώνοντας κατά κάποιο τρόπο την πρότερη παραβιαστική συμπεριφορά με το συμφέρον του άνδρα - θύτη να επιβάλλεται πάνω από τις ανάγκες των γυναικών και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας ως «κοινωνική παθογένεια». Επαναλαμβάνοντας την παραβίαση, απαξιώνει για άλλη μια φορά τις ίδιες τις γυναίκες, αλλά και το συλλογικό όργανο.

Πιο συγκεκριμένα, ως προς την στάση του θύτη απέναντι στη συνέλευση, παρατηρήθηκε ένα μοτίβο συμπεριφορών και επιλογών που υποβάθμιζε/ έθεσε προς επανεξέταση την αρχική

αποδοχή της παραβιαστικής φύσης των πράξεων του ως επιχείρημα υπέρ της επανένταξης του. Η ανεξάρτητη από τις συλλογικές διαδικασίες στάση του, η υπερίσχυση του ατομικού συμφέροντος έναντι του πολιτικού κριτηρίου και ο αργοπορημένος και ελλιπής προσωπικός απολογισμός έθιξε σε μοριακό επίπεδο την εμπιστοσύνη που αποτελεί απαραίτητο στοιχείο μεταξύ των μελών μιας πολιτικής οργάνωσης. Ακόμα κι αν αναγνωρίζουμε τα καλά που έχουμε μέσα μας μεγαλωμένες/οι μέσα σε μία εξουσιαστικά δομημένη κοινωνία που βασίζεται στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, η συνειδητή επιλογή της πολιτικής στρατεύσεως σε μία οργάνωση που εμπνέεται από τα ιδανικά και τη μέθοδο οργάνωσης της αναρχικής/ελευθεριακής και κομμουνιστικής παράδοσης θέτει εξ αρχής τον εαυτό μας σε μια συνεχή και ειλικρινή προσπάθεια ρήξης του υπάρχοντος κανιβαλιστικού συστήματος. Η πίστη και εμπιστοσύνη στο συλλογικό, τις διαδικασίες και τους συνοδοιπόρους μας μάς προστατεύει σε αυτόν τον αγώνα και προοικονομεί μια κοινωνία ελεύθερη και ισότιμη, την κοινωνία που ονειρευόμαστε. Και σε αυτό το πλαίσιο, τίθεται μια ακόμη παράμετρος ανάμεσα στο να χαρακτηριστεί μια παρεκκλίνουσα συμπεριφορά ως εν γένει αντικοινωνική ή εν δυνάμει αναστρέψιμη: Η θέση της στο ανταγωνιστικό κίνημα στο τώρα.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Από πλευράς μας οφείλουμε να απολογίσουμε και να κάνουμε αυτοκριτική για την έως τώρα δική μας συλλογική διαχείριση τόσο των παραβιαστικών περιστατικών όσο και του μέλους μας, αλλά και την στάση μας απέναντι στις γυναίκες που υπέστησαν την παραβίαση. Από τη στιγμή που έγιναν γνωστά στην πλειοψηφία της συνέλευσης τα περιστατικά μέχρι να ανοίξουμε το ζήτημα συλλογικά και να ξεκινήσει μια μακρά διαδικασία εσωτερικών διαδικασιών, πέρασε ένα αρκετά μεγάλο διάστημα συλλογικής αδράνειας. Την συλλογική αδράνεια και τη λάθος διαχείριση από πλευράς της συνέλευσης απολογίζουμε στο σήμερα ως ένα από τα πιο βασικά λάθη και σημεία στα οποία αξίζει να σταθούμε, πέραν των παραβιαστικών συμπεριφορών αυτών καθ' εαυτών.

Μέχρι να έρθει το ζήτημα στη συνέλευση του Πέλοτο, η διαχείριση περιορίστηκε σε ιδιωτικές συζητήσεις. Η διαδικασία της συνέλευσης παρακάμφθηκε και αντικαταστάθηκε από διαπροσωπικές κουβέντες με τον θύτη (και πολύ λιγότερο με τις γυναίκες). Τα μέλη της συνέλευσης απέτυχαν να διαχωρίσουν τις φιλικές από τις πολιτικές σχέσεις, όχι στα πλαίσια της συγκάλυψης του θύτη και της υποβάθμισης των γεγονότων, αλλά ως προς την άτυπη παρασκηνιακή διαχείριση που ακολουθήθηκε ώστε να βρεθούν λύσεις και να γίνει η παρέμβαση στον θύτη σε διαπροσωπικό επίπεδο. Υπερίσχυσαν οι παρειϊστικές κοινωνικές σχέσεις και επαφές έναντι των πολιτικά ορθών πρακτικών, μπερδεύτηκαν οι ρόλοι θύτη/συντρόφου/φίλου και δε λειτούργησαν τα σωστά αντανάκλαστα. Η παρέμβαση και η κριτική που ασκήθηκε στον θύτη ήταν ατομική, και όχι εξ αρχής συλλογική, γεγονός που άφηνε έκθετα σε λάθη όλα τα εμπλεκόμενα υποκείμενα και τις επιλογές τους εφόσον δεν υπήρχε κάποιο συλλογικό όργανο να τους «ελέγξει» - συμμορφώσει.

Παράλληλα η αυτό-θυματοποίηση από πλευράς του θύτη, σε συνδυασμό με τη συμπεριφορά του κοινωνικού περίγυρου και των μελών της συνέλευσης που γνώριζαν για τα περιστατικά, οδήγησε στο να επικεντρωθούμε στο πώς θα διαχειριστούμε αυτόν και όχι στο πώς θα κάνουμε τις γυναίκες που υπέστησαν την έμφυλη βία να νιώσουν άνεση και ασφάλεια στους χώρους μας. Η στάση μας αυτή ενθάρρυνε την επικράτηση του αντρικού αφηγήματος έναντι του γυναικείου βιώματος.

Έπειτα από την επαφή μας με τις γυναίκες και τα όσα οι ίδιες είχαν επιλέξει να

επικοινωνήσουν στοθύτη σαν τρόπο διαχείρισης από πλευράς τους, τα μέλη της συνέλευσης ετεροκαθορίστηκαν από τη στάση τους και σχεδόν αποποιήθηκαν των ευθυνών και του ρόλου της συνέλευσης. Όσες/οι είχαμε γνώση των παραβιάσεων (ή μέρος αυτών) βασιστήκαμε πλήρως στο να ορίσουν οι ίδιες οι γυναίκες το χώρο και το χρόνο της συνύπαρξής τους με τον θύτη, καθώς και τις λοιπές τους απαιτήσεις όχι απλά με την έννοια του σεβασμού των ορίων τους, αλλά και με την έννοια της αποποίησης της ευθύνης να εξασφαλίσουμε την άνεση και την ασφάλεια τους.

Ο λανθασμένος τρόπος με τον οποίο μεταφράστηκε το feedback που κάποιοι/ες από εμάς είχαμε από τις γυναίκες που κακοποιήθηκαν, συνέβαλε στην αναβολή της συλλογικής αντιμετώπισης των παραβιαστικών συμπεριφορών. Οι τρεις γυναίκες δε θέλησαν να δημοσιοποιήσουν την κακοποιητική συμπεριφορά, να δώσουν κάποια παραπάνω έκταση ή να προβούν σε καταγγελία. Με βάση, λοιπόν, τα παραπάνω, έγινε λανθασμένα μια σχετική ποσοτικοποίηση της έντασης της παραβίασης. Θεωρήσαμε ότι δεινείχαμε την «αρμοδιότητα» να συζητήσουμε ή να γνωστοποιήσουμε παραπάνω τις παραβιαστικές συμπεριφορές φέρνοντας τις στη συνέλευση. Υπήρχε ο φόβος της έκθεσης των γυναικών που κακοποιήθηκαν, κάτι που φυσικά δεν ευσταθεί, δεδομένου ότι η δική μας συλλογική αδράνεια δυσχέραινε ακόμα περισσότερο τις συνθήκες απομόνωσης και ανασφάλειας που ήδη βίωναν. Ιεραρχήσαμε και στη συνέχεια σχετικοποιήσαμε την ένταση των περιστατικών, ο καθένας και η καθεμία μας με βάση το προσωπικό του κριτήριο, και δεν λειτουργήσαμε άμεσα με συλλογικούς/ πολιτικούς όρους.

Απόρροια του παραπάνω είναι η απουσία έμπρακτης αλληλεγγύης στις γυναίκες ώστε να νιώθουν άνεση και ασφάλεια στους χώρους μας με αποτέλεσμα εν τέλει τον δικό τους αυτο-αποκλεισμό από τις δομές και τις δράσεις του κινήματος. Ο θύτης αν και αρχικά αυτό-περιορίστηκε για ένα μικρό χρονικό διάστημα, έπειτα κατ' επανάληψη συνέχιζε να παραβιάζει τα όρια που του είχαν τεθεί από τις γυναίκες ως προς τον τρόπο, το χώρο και το χρόνο επικοινωνίας τους. Ελλείπει της συλλογικής διαχείρισης των παραβιαστικών συμπεριφορών από τη συνέλευση μας, η διαχείριση έπεσε πλήρως στις πλάτες των γυναικών που τις δέχτηκαν. Εκ των υστέρων αντιληφθήκαμε ότι απέχει πολύ η θεωρητική στήριξη και η αλληλεγγύη που διακηρύσσουμε ότι δείχνουμε στις γυναίκες που έχουν δεχτεί την έμφυλη βία, από την έμπρακτη και καθημερινή στήριξη που θα τις κάνει να νιώσουν πως έχουν πατήματα να εκφραστούν, να θέσουν τους περιορισμούς τους και να εμπιστευτούν τα συλλογικά όργανα.

Ενώ αντιλαμβανόμαστε και επαναλαμβάνουμε ότι τα παραβιαστικά/ κακοποιητικά περιστατικά επαναλαμβάνονται με τρομακτική συχνότητα εντός των κόλπων του ανταγωνιστικού κινήματος, αφοπλιζόμαστε ξανά και ξανά όταν κάτι τέτοιο έρχεται κοντά μας. Στις περιπτώσεις αυτές η πολεμική που αναπτύσσουμε άλλες φορές, αντικαθίσταται από αμηχανία, απογοήτευση και αδράνεια. Είναι φανερό ότι δεν έχουμε κατακτήσει ακόμα τα κατάλληλα εκείνα εργαλεία για να διαχειριζόμαστε τέτοια περιστατικά. Κάνουμε λάθη και είμαστε σε μια συνεχή αμφισβήτηση των υπαρχόντων εργαλείων και αντίστοιχα σε συνεχή αναζήτηση άλλων καταλληλότερων, πρώτα και κύρια απέναντι στις δέκτριες της κακοποίησης και δευτερευόντως απέναντι στους κακοποιητές. Η πολιτική/ θεωρητική ενασχόληση με την έμφυλη καταπίεση και η αναφορά σε έμφυλους ρόλους δεναποτυπώνεται πάντα στην πράξη. Τα αντι-πατριαρχικά αντανεκλαστικά είναι πιο ανώριμα σε σχέση με άλλα (π.χ. αντιφασιστικά, αντικαπιταλιστικά), γεγονός που υποδηλώνει την άρρητη ιεράρχηση των καταπιέσεων που διέπει το αναρχικό κίνημα στην Ελλάδα, ακόμα και αν σε θεωρητικό επίπεδο αρνείται.

Κανείς και καμία δεν έχει αποτινάξει τα κατάλοιπα του να μεγαλώνεις σε μια πατριαρχικά δομημένη κοινωνία. Ακόμα και θηλυκότητες της συνέλευσης αναγνωρίζουμε ότι ενσωματώνουμε και αναπαράγουμε πολλές στερεοτυπικές αντιλήψεις και ότι τα εργαλεία και η θέση μας σε πολλά σημεία δεν είναι τόσο αιχμηρά. Αν και παρατηρούμε μια βελτίωση το τελευταίο διάστημα, συνολικά το ανταγωνιστικό κίνημα έχει πολύ δρόμο μπροστά του στην αποτίναξη των πατριαρχικών καταλοίπων. Κρίνουμε, όμως, ότι η έλλειψη θεωρίας δεν παίζει τον σημαντικότερο ρόλο. Η θεωρητική εμβάθυνση υπάρχει σε ένα βαθμό. Ταυτόχρονα πλέον υπάρχει πλούσιο και προσβάσιμο υλικό. Οφείλουμε, πάντως, ακόμα και εν απουσία θεωρίας, θέσεων ή αντιδομών να λειτουργούμε με μια εμπειρική προσέγγιση που δε παύει να είναι πολιτική, που λειτουργεί μέσω της κατανόησης της φύσης της κοινωνίας με ενσυναίσθηση προς τον συνάνθρωπο, αντιλαμβανόμενοι τα όρια και λειτουργώντας προωθητικά ώστε κάθε παραβιαστική/κακοποιητική συμπεριφορά να αντιμετωπίζεται πολιτικά, με ορατότητα και έμπρακτη στήριξη.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Περνώντας, λοιπόν, από την πιο θεωρητική και συνάμα βιωματική για τις γυναίκες της συνέλευσης, κουβέντα σχετικά με τα προσωπικά όρια, την παραβίαση αυτών και την καθημερινή -συνειδητή ή ασυνειδητή- αναπαραγωγή πατριαρχικών συμπεριφορών, φτάσαμε στο σημείο της κριτικής της στάσης του μέλους- θύτη, μετά την κοινοποίηση των περιστατικών σε αυτόν από τις γυναίκες που δέχτηκαν την παραβιαστική του συμπεριφορά και τέλος στον δικό μας συλλογικό (και αναπόφευκτα ατομικό) απολογισμό σχετικά με την αντιμετώπιση του ζητήματος. Η συγκεκριμένη κατάσταση αναπόφευκτα κλόνισε την εμπιστοσύνη μεταξύ των μελών της συνέλευσης, πρώτα και κύρια με τον θύτη και δευτερευόντως με όσα μέλη γνώριζαν αλλά δεν απευθύνθηκαν στο συλλογικό όργανο (παρά τις όποιες προθέσεις και να είχαν όπως αναλύσαμε εκτενώς στην προηγούμενη ενότητα). Η συνθήκη αυτή έπληξε τον ίδιο το ρόλο της διαδικασίας της συνέλευσης και έθεσε υπό αμφισβήτηση και το πολιτικό κριτήριο του καθενός και της καθεμίας μας. Το συνοπτικό συμπέρασμα του απολογισμού μας είναι η «πολλαπλή αποτυχία».

Από τη μία, η συνέλευση απέτυχε να διαπαιδαγωγήσει το ίδιο το μέλος της σχετικά με την έννοια της παραβίασης και το στοιχειώδες του σεβασμού προς τον σύντροφο, τη φίλη, τον εραστή, τον άνθρωπο. Από την άλλη, αν δεχτούμε ότι η ατομική στάση πηγάζει από το συλλογικό του της συνέλευσης, η μετέπειτα διαχείριση απέδειξε ότι απέτυχε (η συνέλευση) να κάνει κτήμα της τα προτάγματα και τα κεκτημένα των γυναικείων αγώνων και των αγώνων ενάντια στην έμφυλη καταπίεση. Απέτυχε να διαμορφώσει πολιτικά τα μέλη της ώστε αυτά να απαλλαχθούν από τις σχέσεις εξουσίας και να καταφέρουν να διαχωρίσουν τις φιλικές από τις πολιτικές σχέσεις.

Το ζήτημα της διαχείρισης των συμπερασμάτων των απολογισμών μας μπορεί να φαίνεται ότι αφορά μόνο τα εμπλεκόμενα υποκείμενα και τις συνελεύσεις τους, αλλά είναι πιο ευρύ. Η αναζήτηση μεθόδων και εργαλείων πρόληψης και αντιμετώπισης έμφυλων εξουσιαστικών συμπεριφορών, σε όλο τους το φάσμα, είναι σε άμεση συνάρτηση με το επίπεδο της πάλης του ανταγωνιστικού κινήματος στο ζήτημα των έμφυλων καταπίεσεων. Όπως και σε όλα τα ζητήματα, η ανάλυση, οι πρακτικές και οι λύσεις εμπνέονται και επηρεάζονται από τα κάθε φορά συλλογικά κεκτημένα και το επίπεδο όξυνσης των κοινωνικών ανταγωνισμών. Και αντίστροφα, η κάθε συνέλευση/οργάνωση, το κάθε εγχείρημα αφήνει παρακαταθήκη για το μέλλον των κινημάτων.

Η πρώτη θεωρητική έλλειψη που αναγνώσαμε και αναφέραμε και στο κομμάτι του απολογισμού είναι η έλλειψη εργαλείων διαχείρισης. Σίγουρα σα συνέλευση, αλλά και εν γένει σαν αναρχικό κίνημα, δεν έχουμε τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να διαχειριζόμαστε περιστατικά έμφυλης βίας και παραβίασης, πόσο δε μάλλον όταν αυτά συμβαίνουν εντός των συλλογικών μας διαδικασιών όπου ένα σύνολο παραγόντων, όπως παρουσιάστηκαν παραπάνω, θολώνουν την πολιτική κρίση. Σαν αναρχικό κίνημα δεν έχουμε αναπτύξει ακόμα τους αυτοματισμούς ώστε να συνδέσουμε τη θεωρία με την πράξη. Θα ισχυριζόταν κάποιος ότι αυτό (η γείωση δηλαδή των θεωριών περί έμφυλης καταπίεσης σε πρακτικές αντιμετώπισης και διαχείρισης) οφείλει να γεννιέται μέσα από μαζικές κοινωνικές διεργασίες και όχι εντός των κόλπων μιας πολιτικής οργάνωσης. Σε κάθε περίπτωση, το κίνημα εμφανίζεται σήμερα ανώριμο στη διαχείριση των έμφυλων καταπίεσεων παρόλο που το ζήτημα βρίσκεται έστω και αποσπασματικά στην ατζέντα εν γένει του ανταγωνιστικού κινήματος ήδη εδώ και τουλάχιστον δεκαπέντε χρόνια. Η διαχείριση τέτοιων περιστατικών πολώνεται σε δύο άκρα: Από τη μία η συγκάλυψη, η αδιαφορία, η οχύρωση, η επίθεση στις γυναίκες που δέχτηκαν την έμφυλη βία και από την άλλη η πλέον αυστηρή αντιμετώπιση με ξυλοδαμούς, πλήρη αποκλεισμό και αποπομπή από πολιτικά, πολιτισμικά και κοινωνικά δρώμενα. Έχει ενδιαφέρον ότι παρόμοια πόλωση ακολουθεί και η αστική δικαιοσύνη/κυρίαρχη ιδεολογία στην αντιμετώπιση των περιστατικών έμφυλης βίας.

Η θέση που καταλαμβάνει στη συλλογική ατζέντα μας το γυναικείο ζήτημα (παρά την κοινωνική πόλωση λόγω των γυναικοκτονιών των τελευταίων 2 χρόνων) και η έλλειψη ουσιαστικής συζήτησης και σχετικού προβληματισμού, μάς αφήνουν εκτεθειμένες και εκτεθειμένους και καταλήγουμε μουνδιασμένοι όταν έρχεται η ώρα να αντιμετωπίσουμε αντίστοιχα περιστατικά. Λέμε ότι όλες οι γυναίκες έχουν δεχτεί σε κάποια φάση της ζωής τους, παρενόχληση, παραβίαση και γενικά έμφυλη βία αλλά δεν συνεχίσουμε τον συλλογισμό μας αντιστρέφοντας την παραπάνω πρόταση: Όλοι οι άντρες έχουν/ έχουμε ασκήσει σε κάποια φάση της ζωής τους παρενόχληση, παραβίαση και γενικά έμφυλη βία. Όταν όμως αντιμετωπίζουμε τον παραβιαστή έχουμε την τάση να θέτουμε τον ίδιο εκτός «κοινωνίας» ξορκίζοντας αντίστοιχα και την παραβιαστική συμπεριφορά του ως κάτι ξένο από το κοινωνικό σώμα.

Σήμερα, που η γυναικεία αλληλεγγύη ενισχύεται και όλο και περισσότερες γυναίκες επικοινωνούν τις δικές τους εμπειρίες έμφυλης βίας και καταπίεσης, η απειλή της καταγγελίας λειτουργεί σαν φόβητρο στο εσωτερικό μας και είναι το μόνο που απασχολεί, όπως έγινε και στη συγκεκριμένη περίπτωση. Φτάνουμε να ασχολούμαστε μόνο με την καταγγελία (και το ενδεχόμενο ύπαρξη αυτής) και την αποπομπή του θύτη ως γρήγορη και καθαρή- «αναίμακτη» πολιτικά λύση, και όχι με τη συνολική πολιτική διαχείριση. Λες και αν δε εκδοθεί καταγγελία οι γυναίκες που έπεσαν θύματα οποιασδήποτε έμφυλης βίας/καταπίεσης «το έχουν ξεπεράσει» και είναι «έτοιμες να τα βρουν» με τον κακοποιητή/(παρα)βιαστή τους και να «λήξει το θέμα» ή λες και ο εκδιωγμός ή/και ο ξυλοδαρμός ενός θύτη αντιμετωπίζει επιτυχώς την καθημερινή αναπαραγωγή της έμφυλης καταπίεσης. Επιπλέον, (ακόμα και) σε παραδείγματα εντός του ανταγωνιστικού κινήματος, που για τους όποιους λόγους, κρίθηκε ότι υπάρχει περιθώριο παρέμβασης στον θύτη με σκοπό την «διαπαιδαγώγηση και τον σωφρονισμό του», επιλέχθηκε η διαδικασία της αυτό-μόρφωσής του σχετικά με το γυναικείο ζήτημα και τους φεμινιστικούς αγώνες. Δεν είμαστε σίγουρες/οι πώς η θεωρητική κατάρτιση είναι από μόνη της ικανή συνθήκη για να γεφυρωθεί το χάσμα που διαπιστώσαμε μεταξύ της θεωρίας και της καθημερινής πρακτικής.

Καθώς προχωρά η συζήτηση πάνω στο ζήτημα της ανάγνωσης, της ανάλυσης και της διαχείρισης της παραβιαστικής συμπεριφοράς αναγκαστικά τίθεται το ζήτημα του

συστήματος των ποινών ως μία θεωρητική βάση πάνω στην οποία θα μπορούσε να βασιστεί και η διαχείριση του συγκεκριμένου περιστατικού. Το εν Ελλάδι αναρχικό κίνημα, χωρίς να αποτελούμε εμείς εξαίρεση, αποφεύγει επιμελώς αυτή τη συζήτηση γιατί θεωρείται ότι τέμνει αξιακές θέσεις της θεωρίας μας. Βέβαια το παραπάνω απλώς επιβεβαιώνει την νεαρή πολιτική ηλικία του εγχώριου αναρχικού κινήματος. Δεν γίνεται να υπάρχει στο πολιτικό μας λεξιλόγιο η επαναστατική προοπτική και να κλείνουμε τα μάτια στις διαδικασίες ποινών. Δεν πρέπει να ταυτίζονται κατ' ανάγκη οι διαθέσιμες ποινές με τον εγκλεισμό, το βασανισμό και την προσβολή της αξιοπρέπειας. Σήμερα η απόδοση (ή όχι) των ποινών γίνεται εν τέλει άτυπα με όλες τις συνέπειες που φέρει ο αφορμαλισμός: Είτε η «τιμωρία» πέφτει βαριά ισοπεδώνοντας πολλές φορές αξίες και θέσεις είτε κλείνει τα μάτια για να μην κατηγορηθεί η διαδικασία για εξουσιαστικές συμπεριφορές. Το ίδιο ακριβώς μοτίβο επαναλαμβάνεται στη διαχείριση περιστατικών έμφυλης βίας.

Ένα ελευθεριακό σύστημα απόδοσης ποινών οφείλει να κρατά πάντα στην κεντρική εικόνα την κοινωνία που οραματιζόμαστε και παλεύουμε να χτίσουμε. Άλλωστε οι σκοποί και τα μέσα που χρησιμοποιούμε για να τους πετύχουμε είναι αδιαχώριστα. Ο σκοπός καθορίζει το φάσμα των μέσων αλλά ταυτόχρονα τα μέσα που χρησιμοποιούμε κάθε στιγμή προεικονίζουν το σκοπό μας. Παράλληλα ένα ελευθεριακό σύστημα ποινών θα πρέπει να εκκινεί από το αξίωμα ότι η κοινωνία δεν είναι ένα άθροισμα ατόμων που λειτουργούν εντός της αυτόνομα και ελεύθερα. Είναι ένα θεσμισμένο όλον που το διαπερνούν πολλαπλές σφικτές κοινωνικές σχέσεις. Τα προβλήματα μιας κοινωνίας δεν είναι το άθροισμα των προβληματικών συμπεριφορών των μελών της. Ούτε αυτά λύνονται όταν ο καθείς και η καθεμία ατομικά και προσωπικά αυτοβελτιώνεται ώστε να λειτουργεί «ορθά». Για να μπορέσουμε να προσεγγίσουμε τα προβλήματα μιας κοινωνίας πρέπει αναγκαστικά να μιλήσουμε για το όλον της, για τις αξίες της, τις παραδόσεις της και την ποιότητα των κοινωνικών σχέσεων που την συνθέτουν.

Η παραπάνω θέση δεν εξαφανίζει την ατομική ευθύνη αλλά την ορίζει σε μια νέα βάση και από ιδιωτική μετατρέπεται σε πολιτική. Το ελευθεριακό σύστημα ποινών λοιπόν, οφείλει να αποδίδει τη βαρύτητα που αρμόζει κάθε στιγμή στην παρεκκλίνουσα/ αντικοινωνική συμπεριφορά του ατόμου και έχοντας ως στόχο αν είναι δυνατόν την επαναφορά στην κοινωνία αλλά και την διαμόρφωση της ίδιας της κοινωνίας ώστε να απαλλαγεί από συμπεριφορές ξένες στον αξιακό της κώδικα.

Φυσικά στο σήμερα, η ποιότητα των θέσεων μας, των δομών μας και των διαδικασιών μας δεν μπορούν παρά να ακολουθούν την ποιότητα των ταξικών και κοινωνικών αγώνων του παρόντος. Οπότε και η προσέγγιση αναγκαστικά γίνεται στο δοσμένο κοινωνικό πλαίσιο. Η σύγχρονη επαναστατική εμπειρία μας δίνει παραδείγματα διαχείρισης παρεκκλινουσών συμπεριφορών. Μάλιστα στο συγκεκριμένο ζήτημα, αυτό της έμφυλης βίας, η προσέγγιση τόσο των Κούρδων στη βόρεια Συρία όσο και των Ζαπατίστας στην Τσιάπας φαίνεται να ταυτίζεται και περιλαμβάνει την ένταξη του παραβιαστή σε κύκλους αυτομόρφωσης, σε δομές με καθημερινή επαφή με γυναίκες όπου πέρα από την προφανή συνθήκη της επιτήρησης επιδιώκεται η σταδιακή επανένταξη του. Η διαχείριση όμως του ζητήματος που αντιμετωπίζουμε εδώ είναι πολύ πιο σύνθετη από μια απλή μεταφορά των πρακτικών αυτών.

Το ζήτημα των παραβιαστικών συμπεριφορών αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση και απαιτεί ειδική αντιμετώπιση, πιο ευρεία από την γενική κουβέντα για το ζήτημα των ποινών όπως προσεγγίστηκε παραπάνω. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, όταν μια γυναίκα κοινοποιήσει/ δημοσιοποιήσει ότι παραβιάστηκαν τα όριά της ή/ και το σώμα της, τότε θα πρέπει με

ενσυναίσθηση να στεκόμαστε δίπλα της άνευ όρων και προαπαιτούμενων. Δε χωρά περιθώριο αμφισβήτησης. Πρώτο και κύριο μέλημα (θα πρέπει να) είναι να βρεθούν οι δρόμοι επικοινωνίας με τα άτομα που δέχτηκαν έμφυλη βία και η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με στόχο την έμπρακτη στήριξη και αλληλεγγύη. Ακριβώς σε αυτό το κομβικό σημείο αποτύχαμε και ατομικά και σαν συνέλευση. Κύριο μέλημα οφείλει να είναι η ασφάλεια και η άνεση των γυναικών που δέχτηκαν την παραβίαση και η περιφρούρηση των δικών τους ορίων έναντι των παραβιαστών τους. Και στη συνέχεια, ο αγώνας για να κυριαρχήσει το γυναικείο αφήγημα έναντι του ανδρικού που εκ θέσεως βρίσκεται σε θέση εξουσίας.

Θεωρούμε ότι η έμπρακτη στήριξη και αλληλεγγύη πέρα από την ατομική και πολιτική στάση που θα πρέπει, υποθετικά, να θεωρείται δεδομένη μεταξύ ανθρώπων που έχουν διαλέξει πλευρά στον αδιάκοπο κοινωνικό/ ταξικό πόλεμο, οφείλει να οργανώνεται μέσω ειδικών αντιδομών που θα λειτουργούν ως χώρος επαφής, επικοινωνίας, στήριξης και δράσης. Η αναγκαιότητα των αντιδομών αυτών συμπεραίνεται εύκολα αν αναλογιστούμε την πληθώρα καταγγελιών και γνωστοποιήσεων παραβιαστικών συμπεριφορών εντός του ανταγωνιστικού κινήματος στην Ελλάδα. Ακριβώς επειδή το ανταγωνιστικό κίνημα δομείται περισσότερο με όρους πολιτισμικούς και λιγότερο με πολιτικούς, η καθημερινή συναναστροφή εντός και εκτός πολιτικών διαδικασιών, δημιουργεί εκείνο το πρόσφορο πεδίο για την γνωστοποίηση των περιστατικών έμφυλης βίας. Άλλωστε και στην δική μας περίπτωση δεν θα μαθαίναμε τα περιστατικά αν δεν υπήρχαν φιλικές/ προσωπικές σχέσεις στα πλαίσια συγκρότησης του κινήματος.

Οφείλουμε όμως πάντα να κοιτάμε συνεχώς την μεγάλη εικόνα. Πόσα περιστατικά έμφυλης βίας αποσιωπώνται, ενσωματώνονται, κανονικοποιούνται ακριβώς επειδή δεν υπάρχει το όχημα για να εκφραστούν; Για ποιο λόγο η κίνηση «me too» με τις όποιες προβληματικές της, απέκτησε τέτοιο τεράστιο έρεισμα σε καταπιεζόμενα κομμάτια της κοινωνίας; Οι αντιδομές λοιπόν που προτάσσουμε θα πρέπει να αποτελούν το όχημα έκφρασης της έμφυλης καταπίεσης. Να ανοίγουν ένα παράθυρο στην κοινωνία που οραματιζόμαστε, προβάλλοντας όλες εκείνες τις προβληματικές, αλλά και τις προοπτικές, που θα μας επιτρέψουν να εξελίξουμε τη θεωρία και τα αναλυτικά μας εργαλεία πάνω στη διαχείριση και στην πάλη για την κατάργηση της έμφυλης καταπίεσης. Επίσης, οι δομές αυτές, θα είναι προσιτές σε ευρύτερα κοινωνικά κομμάτια και πέρα από την αντικειμενική στήριξη που θα παρέχουν, θα αποτελούν τον προθάλαμο για την εμπλοκή των χρηστών στην επαναστατική διαδικασία, εφόσον αυτοί θα έρθουν σε επαφή με την πρακτική εφαρμογή των εννοιών της αλληλεγγύης, της οριζοντιότητας, της ισότητας, της εμπιστοσύνης στη συλλογική δύναμη και της ατομικής ευθύνης, πέρα από ειδικούς και λογικές διαμεσολάβησης. Άλλωστε μόνο μέσα από τη συλλογικοποίηση των αρνήσεων προκύπτουν καταφάσεις.

Είτε το αποδεχόμαστε είτε όχι, όλοι και όλες μας είμαστε σάρκα από τη σάρκα αυτής της κοινωνίας. Είναι δεδομένο λοιπόν ότι φέρουμε, ενσωματώνουμε και αναπαράγουμε, σε κάποιο βαθμό, όλα τα καταπιεστικά ιδεολογήματα πάνω στα οποία έχει δομηθεί ο καπιταλισμός. Η πατριαρχική οργάνωση της κοινωνίας είναι μια πραγματικότητα από την οποία δεν μπορούμε να αποδράσουμε με ευκολογία με δηλώσεις πολιτικών φρονημάτων («είμαι αναρχικός» και άρα έχω ξεμπερδέψει με τον παλιό κόσμο). Η πατριαρχία, ως μέρος της κυρίαρχης ιδεολογίας διαπερνά κάθετα το σύνολο του σώματος της κοινωνίας και φυσικά και τα άτομα που στρατεύονται στις δομές του ανταγωνιστικού κινήματος.

Οι άνδρες δε, ως ο κυρίαρχος πόλος στη έμφυλη σχέση καταπίεσης, αποδέχονται και εκφράζουν εντονότερα τα προνόμια που τους δίνονται. Η διαδικασία αμφισβήτησης και

απεμπολής αυτών δεν είναι στατική και φυσικά δεν μπορεί να βοηθήσει χωρίς τη συμμετοχή των γυναικών. Όπως η απελευθέρωση της εργατικής τάξης είτε θα είναι έργο της ίδιας είτε θα αποτύχει έτσι και το σπάσιμο της πατριαρχικής οργάνωσης της κοινωνίας, αν κάποτε πραγματοποιηθεί, θα συμβεί από τη δράση των ίδιων των καταπιεσμένων γυναικών. Η απεμπολή των ανδρικών προνομίων, είναι ένα διαρκές διακύβευμα και είναι κατά βάση άμεσα συνυφασμένο με την πολιτική οργάνωση των γυναικών και λιγότερο με την ατομική αυτό-μόρφωση του εκάστοτε άνδρα.

Καλούμαστε λοιπόν να ακροβατήσουμε μεταξύ των εξής αναγνώσεων: Αναγνωρίζουμε ότι εν δυνάμει είμαστε όλοι και όλες φορείς πατριαρχικών αντιλήψεων. Τα αντανάκλαστα πάνω στην έμφυλη καταπίεση είναι πάντα σε συνάρτηση με το συνολικό κινηματικό επίπεδο και οξύνονται ή αμβλύνονται φυσικά και με βάση τους αγώνες των γυναικών. Από την άλλη, η ευθύνη ενός οργανωμένου ατόμου σε μια πολιτική διαδικασία σαν το Πέλοτο είναι πολύ μεγαλύτερη. Αξιακά ζητήματα και θέσεις θεωρούνται δεδομένα για τη συμμετοχή κάποιου ατόμου. Η έλλειψη θέσεων διακηρυκτικά δε δικαιολογεί καμία εξουσιαστική/ καταπιεστική συμπεριφορά. Φυσικά οι παραβιαστικές πράξεις του μέλους μας κατατάσσονται ξεκάθαρα στον κόσμο της εξουσίας από όπου άντλησε τη δυνατότητα για να τις πραγματοποιήσει. Επιπρόσθετα, η μετέπειτα διαχείριση από μεριάς του ήταν ξεκάθαρα αντισυντροφική, ατομικιστική και έπληξε σοβαρά την ποιότητα της πολιτικής συνέλευσης. Η ελλιπής ενασχόληση της συνέλευσης μας με τους έμφυλους αγώνες δε μπορεί να θεωρηθεί ελαφρυντικό για τις παραβιαστικές συμπεριφορές. Αναγνωρίζουμε βέβαια ότι η πολιτική και κινηματική διαπαιδαγώγηση των μελών από τη συνέλευση είναι μια σημαντική αρμοδιότητα, όμως μέχρι ποιο σημείο αυτό απαλλάσσει τα μέλη από την προσωπική/ πολιτική τους ευθύνη; Η έννοια της συναίνεσης οφείλει να είναι δεδομένη.

Αναγκαστικά σε αυτό το σημείο της διαδικασίας τέθηκε ένα ζύγισμα των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών της παραβίασης, χωρίς ποτέ ωστόσο να αμφισβητείται η παραβιαστική φύση της πράξης. Όσο άχαρη και πολιτικά προβληματική μπορεί να είναι αυτή προσπάθεια, είναι αναγκαίο στάδιο για να μπορέσουμε να αποδομήσουμε την ίδια την παραβίαση, τις σχέσεις εξουσίας στην καθημερινότητά μας και να ψηλαφίσουμε τρόπους αντιμετώπισης. Έχουμε αναγνωρίσει ότι η σχετικοποίηση φέρει την κανονικοποίηση, μα πρέπει να καταφέρουμε μια ποιοτική κατάταξη που θα κρίνει αν η συγκεκριμένη περίπτωση που εντάσσεται στο φάσμα των πατριαρχικών συμπεριφορών, αφήνει περιθώρια παρέμβασης ή φέρει στοιχεία «αντικοινωνικής συμπεριφοράς» που χαρακτηρίζουν τον θύτη αμετάκλητα εχθρικό και τον θέτουν εκτός του κοινωνικού σώματος για το οποίο θέλουμε να μιλάμε.

Η συζήτηση σχετικά με το κοινωνικό προφίλ του παραβιαστή, τις ειδικές συνθήκες κλπ. μπορεί να είναι χρήσιμη σε μια διαδικασία διαλόγου και αυτομόρφωσης στο πλαίσιο της ανάπτυξης εργαλείων διαχείρισης και αντιμετώπισης τέτοιων συμπεριφορών. Επίσης μπορεί να συμβάλλει σε μια διαδικασία που θα εξετάσει αν υπάρχει περιθώριο διαπαιδαγώγησης, επανένταξης, επούλωσης και μετατροπής. Στην παρούσα φάση πιστεύουμε ότι αυτή η συζήτηση μπορεί να είναι αποπροσανατολιστική και να λειτουργήσει ως άλλοθι για την έκφραση συγκεκριμένων παραβιαστικών συμπεριφορών.

Μεγάλο μέρος των διαδικασιών μας απασχόλησε το ερώτημα σε ποιο βαθμό οι συλλογικές αποφάσεις επηρεάζονται και οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τις επιθυμίες των γυναικών που δέχτηκαν την έμφυλη βία. Από την στιγμή που αναγνωρίσουμε την παραβιαστική συμπεριφορά ως αμιγώς κοινωνικό/πολιτικό ζήτημα και έκφανση της πατριαρχίας, η αντιμετώπιση της αντίστοιχα οφείλει να είναι συλλογική/ πολιτική. Αυτός

είναι και ο τρόπος που πιστεύουμε και προτάσσουμε για τον μετασχηματισμό της κοινωνίας. Δεν είναι ένα ζήτημα προσωπικό, που αφορά αποκλειστικά εμπλεκόμενα άτομα και άρα μπορεί και πρέπει να επιλυθεί ατομικά με μια αναμεταξύ τους συμφωνία. Είναι η απτή πραγματικότητα των κοινωνικών σχέσεων εξουσίας στις οποίες θεωρητικά εναντιωνόμαστε και παλεύουμε. Η ανάγνωση ότι η έμφυλη βία είναι ένα ατομικό, μεμονωμένο και προσωποποιημένο κάθε φορά ζήτημα και ότι δεν πρέπει να εμπλεκόμαστε στις σχέσεις των άλλων είναι μία από τις κυρίαρχες ρητορικές που καταδικάζουμε.

Από την άλλη τα άτομα που έχουν δεχτεί έμφυλη βία δεν είναι σε καμία περίπτωση περισσότερο υπεύθυνα για να διαχειριστούν και να αντιμετωπίσουν τη βία που δέχτηκαν από τις υπόλοιπες και τους υπόλοιπους από εμάς που αναγνωρίζουμε τη ρίζα στην πατριαρχική οργάνωση της κοινωνίας. Επίσης δεν μπορεί να θεωρείται αναγκαστικό, δεδομένο ή να μπαίνει με εκβιαστικούς όρους η συμμετοχή των γυναικών που έχουν δεχτεί βία σε συλλογικές διαδικασίες διαχείρισης. Δεν είναι υπεύθυνες για την κακοποίηση τους, ούτε οφείλουν να υποδείξουν τα μέσα επούλωσης στους θύτες, διότι στην ουσία επαναλαμβάνεται εκ νέου η παραβίαση των ορίων τους. Αντίστοιχα η κριτική και διαχείριση του παραβιαστή είναι συλλογική ευθύνη και όχι ατομική. Η πατριαρχία, το ψυχολογικό τραύμα καθώς και η εμπλοκή/εμπειρία (ή η απουσία αυτών) συλλογικοποίησης και ενδυνάμωσης μέσω γυναικείων οργανώσεων παίζουν σημαντικό ρόλο στην απόφασή μετέπειτα εμπλοκής. Το σημείο που οφείλει να συμμετέχει το άτομο που δέχτηκε έμφυλη βία είναι στον ορισμό και στην διασαφήνιση των ορίων του, με τη βοήθεια και την εγγύηση των συλλογικών διαδικασιών, που θα το κάνουν να αισθάνεται ασφαλή.

Οι συλλογικές διαδικασίες, αναπόφευκτα, καλούνται να διαχειριστούν μια λεπτή ισορροπία ανάμεσα στον πολιτικό τους ρόλο και στην επιθυμία αυτών που δέχτηκαν τη βία ή/και παραβίαση. Με γνώμονα πάντα την εξασφάλιση ασφάλειας και την ιδιωτικότητα των υποκειμένων που έπεσαν θύματα έμφυλης βίας, αλλά και με τη δέσμευση ότι δεν θα αποκρυφθεί η πράξη του θύτη. Με ψύχραιμη κριτική σχετικά με τη διαχείριση του ίδιου του θύτη, μακριά από εκδικητικές και ματσό συμπεριφορές (που πολλές φορές απλά προσωποποιούν την πατριαρχία σε ένα άτομο), με κατανομή των ευθυνών και στις συλλογικές διαδικασίες και τα υπόλοιπα μέλη τους, αλλά χωρίς να ιεραρχείται παρέμβαση στο υποκείμενο που έκανε την παραβίαση πιο ψηλά σε σχέση με την εξασφάλιση της (άνετης και ασφαλούς) ύπαρξης των υποκειμένων που την δέχτηκαν στους χώρους που επιλέγουν αυτά να κινούνται. Οφείλουμε, λοιπόν, να κρίνουμε κάθε περίπτωση ξεχωριστά, εξετάζοντας τους παραπάνω παράγοντες.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Μετά από αρκετό καιρό μονοθεματικών διαδικασιών και συνεχούς επαναξιολόγησης τόσο των θέσεων μας όσο και της συμπεριφοράς του θύτη, καταλήγουμε στην πλήρη αποπομπή του από την συνέλευση. Η απόφαση βασίστηκε και στους δύο άξονες που αναλυτικά περιγράφηκαν παραπάνω, από τη μία δηλαδή στις παραβιαστικές πράξεις και από την άλλη στην μετέπειτα στάση του ίδιου του θύτη, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του Πέλοτο ως πολιτική οργάνωση, το ρόλο της και τα προσπατούμενα χαρακτηριστικά συμμετοχής των μελών της. Όπως εξηγήθηκε, προσπαθήσαμε να ψηλαφήσουμε τις παραβιαστικές συμπεριφορές και να αξιολογήσουμε αν αυτές τίθενται εξ αρχής εκτός κοινωνίας με βάση το δεδομένο κοινωνικό πλαίσιο ή αν υπάρχει περιθώριο παρέμβασης. Στην προκειμένη, η επαναπροσέγγιση των γυναικών που υπέστησαν την παραβίαση ύστερα από τη σαφή άρνησή τους, ακόμα και μετά την έναρξη των συλλογικών διαδικασιών διαχείρισης, η απώλεια της

εμπιστοσύνης προς το πρόσωπο του και η ανεύθυνη και αδρανής στάση του όλο αυτό το διάστημα αποτέλεσαν ενδείξεις πως το απαραίτητο αυτό πεδίο παρέμβασης δεν υπάρχει. Αναγνωρίζοντας ότι το ζήτημα της έμφυλης βίας δεν είναι μια παθογένεια που επιλύεται με «τοπικές» λύσεις όπως η απομάκρυνση του θύτη από ένα περιορισμένο κοινωνικό σύνολο αλλά η συνολική ρήξη των εξουσιαστικών σχέσεων, κατανοούμε την ανάγκη διερεύνησης τρόπων ενδυνάμωσης των καταπιεσμένων, εργαλείων συμμόρφωσης των παρεκκλίνουσων συμπεριφορών (όπου είναι εφικτό) και συνολικής πρόληψης και διαπαιδαγώγησης. Όπως αναφερθήκαμε και παραπάνω, τα παραδείγματα από εγχειρήματα που σε ενεστώτα χρόνο επιχειρούν έναν διαφορετικό τρόπο κοινωνικής οργάνωσης δεν μπορούν να μεταφερθούν αυτούσια στην πραγματικότητα και τη δομή του ελληνικού ανταγωνιστικού κινήματος. Το σίγουρο είναι ότι μια διαδικασία επανένταξης θα πρέπει να βασιστεί στην εμπιστοσύνη του υποκειμένου στις συλλογικές διαδικασίες και να διαμορφωθεί ανάλογα με το επίπεδο ωριμότητας των δομών του κινήματος. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν προσδιορίστηκαν συγκεκριμένοι όροι για μια ενδεχόμενη επανένταξη, αλλά ούτε και τα χαρακτηριστικά της συνέλευσης ή δομής που θα αναλάμβανε ένα τέτοιο έργο.

13.12.2022

